Aruba, toen en nu...

Koninginnedag, 60 jaar geleden

Het Koninkrijk heeft gisteren voor de derde maal Koningsdag gevierd. Toen Juliana en Beatrix nog onze vorstinnen waren, vierden wij Koninginnedag op 30 april. Daar hebben vooral de 'oudere jongeren' onder ons bijzondere herinneringen aan. Want in de jaren '50 en '60 ging het er hierbij heel anders toe. Bij deze aflevering laten wij voornamelijk de foto's spreken.

door **Evert Bongers**

Wij gaan even terug naar het midden van de jaren '50 van de afgelopen eeuw, zo'n 60 jaar geleden. Toen was Koninginnedag een heel speciaal feest voor de kinderen van de 'lagere school'. Nu krijgen de kinderen een dag vrij op Koningsdag (vroeger Koninginnedag), maar vroeger gingen zij op die dag, meestal in het wit gekleed, naar school voor de viering van een bijzondere, feestelijke gelegenheid.
De dag bestond uit twee onderdelen: de aubade van alle schoolkinderen, gevolgd door spelletjes op school. Dat waren oud-Hollandse spelletjes, zoals zaklopen, koekhappen en eierlopen (met een ei op een lepel): alle traditionele kinderspelletjes die gedurende de afgelopen eeuw op Koninginnedag werden gespeeld. Ook werd er gevliegerd, favoriet bij veel kinderen. De oudere kinderen en volwassenen dansten een lintendans.
Voor vertrek naar de aubade werden de kinderen getooid met een oranje sjerp of een oranje strik in het haar en iedereen kreeg een rood-wit-blauw vlaggetje. Daarmee zwaaiend liep men in optocht het schoolterrein af. In ons geval (mijn zusje en ik) betrof het de Abraham de Veer School in San Nicolas, met toen nog een 'onderbouw' en een 'bovenbouw' (MULO), waar onze vader leraar was. Maar ook vanuit de andere scholen gingen de leerlingen in optocht naar de plaats waar het grote gebeuren plaats vond, de aubade.
In Oranjestad was de aubade voor het Bestuurskantoor, in San Nicolas was het op de Filomena School, waar het schoolplein helemaal vol liep met kinderen van de lagere scholen van San Nicolas, zoals daar waren de Paulusschool, de Ireneschool, de Marijke School, de Graaf van Zinzendorf School, de Pieter Boer School, de Augustinus School, de Teresita School en natuurlijk de Filomena School zelf. Wij van de Abraham de Veer School konden daar nog net een plaatsje vinden, want San Nicolas was in de jaren '50, met de Lago raffinaderij als voornaamste werkgever, dichtbevolkt en zeer kinderrijk.
De aubade, gedirigeerd door een driftig met zijn armen zwaaiende meneer in het wit (waarschijnlijk een pater van deze katholieke school) en afgenomen door een vertegenwoordiger van de overheid, bestond natuurlijk uit het zingen van het Nederlandse volkslied en na het Wilhelmus werden bekende liederen van eigen bodem ten gehore gebracht; waarschijnlijk ook het 'Aruba dushi tera', het latere Arubaanse volklied. Bij de aubade in Oranjestad, voor het Bestuurskantoor, werd gezongen onder begeleiding van Padu Lampe en het kinderkoor 'De Trupialen'.

Ter afsluiting van de aubade kwam het moment waar we als kind ieder jaar heel erg naar uitkeken: de mededeling van 'de meneer' dat wij, omdat wij zo mooi hadden gezongen, de volgende dag allemaal vrij zouden hebben en dat de school dicht zou blijven. Dat leidde natuurlijk tot een uitbarsting van vreugde. Dat die volgende dag 1 mei was, de Dag van de Arbeid, en dus sowieso een vrije dag, ontging ons, kinderen, natuurlijk. Wat bleef was de blijdschap over de aangekondigde vrije dag. Een kinderhand was – destijds althans – gauw gevuld!
Bewegende beelden van deze aubade kunnen op YouTube bekeken worden in de 'home movie' die van ons gezin in de jaren '50 gemaakt is, getiteld: ARUBA 1958 (vanaf 3:30). Enjoy!

Eierlopen op het schoolplein

Zaklopen op Koninginnedag

Meisjes naar de aubade

Met de juf op weg

Aubade bij de Filomenaschool

Op weg naar de aubade